

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA, JUSTÍCIA I RELACIONS AMB LES CORTS

3184 *Reial decret 68/2025, de 4 de febrer, pel qual es modifica el Reial decret 1049/2003, d'1 d'agost, pel qual s'aprova la norma de qualitat relativa a la mel.*

El Reial decret 1049/2003, d'1 d'agost, pel qual s'aprova la norma de qualitat relativa a la mel, té com a finalitat regular en un sol instrument normatiu la qualitat de la mel, transposa la Directiva 2001/110/CE del Consell, de 20 de desembre de 2001, relativa a la mel, i deroga la normativa espanyola anterior.

La Directiva esmentada va ser modificada per la Directiva 2014/63/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de maig de 2014, en diversos aspectes, entre els quals hi ha els relatius a l'etiquetatge de la mel. En particular, quant a la menció en l'etiquetatge de la procedència de la mel, aquesta directiva va introduir l'obligació d'esmentar a l'etiqueta el país o els països d'origen en què la mel s'hagi recollit. Tanmateix, permet que, si la mel prové de més d'un Estat membre o d'un país tercer, aquesta menció es pugui substituir, segons el que correspongui, per la indicació «mescla de mels de la UE», «mescla de mels no originàries de la UE», o «mescla de mels originàries i no originàries de la UE».

Amb tot, alguns estats membres, quan van transposar la Directiva als seus ordenaments jurídics respectius, van optar per no permetre la substitució de la menció dels països d'origen per les mencions referents a la UE o a la no UE o la combinació de totes dues. Altres països, després de transposar inicialment la directiva i permetre als seus operadors la substitució esmentada, van canviar de criteri i van modificar la normativa interna perquè la menció dels països d'origen no es pogués substituir.

És el cas d'Espanya, que va aprovar el Reial decret 523/2020, de 19 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1049/2003, d'1 d'agost, pel qual s'aprova la norma de qualitat relativa a la mel, en què va establir l'obligació d'esmentar a l'etiqueta el país o els països d'origen en els quals la mel i, si s'escau, les mescles s'hagin recollit.

Tenint en compte la demanda social, manifestada a través de peticions fetes per diverses organitzacions representatives del sector a tota la Unió Europea, i l'estret vincle entre la qualitat de la mel i el seu origen, s'ha posat de manifest la necessitat de garantir una informació més completa sobre l'origen de la mel a fi de no induir a error els consumidors en relació amb la qualitat del producte. A això s'hi sumen els importants problemes detectats a la Unió en relació amb l'adulteració de la mel, l'elevada competència de mels importades des de països tercers i la falta d'informació al consumidor, que impacta de manera molt negativa al sector apícola de la Unió.

D'altra banda, el Reglament (UE) núm. 1169/2011 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011, sobre la informació alimentària facilitada al consumidor i pel qual es modifiquen els reglaments (CE) núm. 1924/2006 i (CE) núm. 1925/2006 del Parlament Europeu i del Consell, i pel qual es deroguen la Directiva 87/250/CEE de la Comissió, la Directiva 90/496/CEE del Consell, la Directiva 1999/10/CE de la Comissió, la Directiva 2000/13/CE del Parlament Europeu i del Consell, les directives 2002/67/CE i 2008/5/CE de la Comissió i el Reglament (CE) núm. 608/2004 de la Comissió, constitueix la normativa que harmonitza a la Unió Europea els requisits que regeixen la informació alimentària i, en particular, l'etiquetatge dels aliments. En els considerants del Reglament, els legisladors van considerar que la indicació de l'origen d'un aliment s'ha de facilitar de manera que no enganyi el consumidor i sobre la base de criteris definits clarament, que garanteixin unes condicions de competència equitatives per a la indústria

i ajudin els consumidors a entendre millor la informació sobre el país d'origen o el lloc de procedència de l'aliment.

Per tot això, s'ha portat a terme una nova modificació de la Directiva 2001/110/CE del Consell, de 20 de desembre de 2001, relativa a la mel, mitjançant la Directiva (UE) 2024/1438 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de maig de 2024, per la qual es modifiquen les directives 2001/110/CE, relativa a la mel, 2001/112/CE, relativa als sucres de fruites i altres productes similars destinats a l'alimentació humana, 2001/113/CE, relativa a les confitures, gelees i mermelades de fruites, així com a la crema de castanyes edulcorada, destinades a l'alimentació humana, i 2001/114/CE, relativa a determinats tipus de llet conservada parcialment o totalment deshidratada destinats a l'alimentació humana, del Consell.

En particular, aquesta Directiva estableix l'obligació d'esmentar a l'etiqueta el país d'origen en què s'hagi recollit la mel, així com, en el cas de les mescles, la llista dels països d'origen en què s'hagi recollit la mel, juntament amb els percentatges respectius, en proporció decreixent de pes.

D'aquesta manera, es fa un pas més en l'harmonització dels requisits d'etiquetatge de la mel a tota la Unió en nom de millorar la informació al consumidor, evitar la competència deslleial i, per consegüent, protegir els interessos legítims del nostre sector apícola.

A més dels nous requisits d'etiquetatge, la Directiva (UE) 2024/1438 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de maig de 2024, introdueix una altra sèrie de canvis a la Directiva 2001/110/CE del Consell, de 20 de desembre de 2001, relativa a la mel, també encaminats a millorar la protecció de la mel europea, així com a garantir que la mel que arriba al consumidor assoleix els estàndards de qualitat i de puresa, no ha estat desproveïda de les substàncies o dels ingredients naturals que li confereixen les propietats característiques i compleix, en definitiva, amb els criteris específics de composició i de qualitat que la Directiva estableix.

En concret, s'hi elimina la varietat «mel filtrada» i s'hi estableix que la mel que s'obté eliminant matèria orgànica o inorgànica aliena a la mel, de tal manera que es generi una eliminació important de pol·len, passa a ser considerada com a «mel per a ús industrial».

A part d'això, escau indicar que el Regne d'Espanya no s'ha servit de la possibilitat que l'article 1.1.c) de la Directiva esmentada confereix als estats membres d'establir que, pel que fa a la mel comercialitzada en el seu territori, quan el nombre de països d'origen d'una mescla de mels sigui superior a quatre i les quatre parts principals representin més del 50 % de la mescla, es permeti indicar-hi el percentatge únicament d'aquestes quatre parts principals i que la resta dels països d'origen s'indiqui en ordre decreixent sense percentatge.

En el cas dels envasos que continguin menys de 30 grams nets de mel, els noms dels països d'origen es poden substituir per un codi compost per dues lletres, de conformitat amb l'última versió dels codis de dues lletres de la norma internacional ISO 3166-1 (alfa-2) en vigor.

En el procés d'elaboració d'aquesta norma s'han substanciat els tràmits preceptius de consulta pública prèvia i d'audiència i informació pública. Així mateix, s'han consultat les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats, i la Comissió Interministerial per a l'Ordenació Alimentària n'ha emès l'informe preceptiu.

El contingut d'aquest Reial decret s'ajusta als principis de bona regulació que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Així, en virtut dels principis de necessitat i eficàcia, es justifica aquesta norma en la necessitat d'incorporar al nostre ordenament jurídic les noves disposicions que ha introduït la normativa comunitària. S'han tingut en compte, així mateix, els principis d'eficiència i proporcionalitat en establir una regulació i limitar les càrregues administratives a les mínimes imprescindibles per a la consecució dels fins que es pretenen. En aplicació del principi de transparència, a més de l'audiència pública, durant la tramitació d'aquesta disposició s'han consultat les comunitats autònomes, així com les entitats representatives del sector afectat i els consumidors. Finalment, aquest

Reial decret atén el principi de seguretat jurídica, manté la coherència amb l'ordenament jurídic que és aplicable i deixa als operadors els períodes transitoris d'adaptació necessaris.

Aquest Reial decret es dicta a l'empara dels articles 149.1.13a i 16a de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat les competències exclusives en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica i de la sanitat, respectivament.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació i del ministre de Drets Socials, Consum i Agenda 2030, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 4 de febrer de 2025,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació de la norma de qualitat relativa a la mel, aprovada pel Reial decret 1049/2003, d'1 d'agost.*

La norma de qualitat relativa a la mel, aprovada pel Reial decret 1049/2003, d'1 d'agost, queda modificada de la manera següent:

U. En l'apartat 3, s'elimina la lletra f) de l'apartat 3.2.2, i l'apartat 3.3 es modifica de la manera següent:

«3.3 Mel per a ús industrial: és la mel apropiada per a usos industrials o per utilitzar-la com a ingredient d'altres productes alimentaris que s'elaboren ulteriorment, que pot:

- a) pot tenir un gust estrany o fer una olor estranya, o
- b) pot haver començat a fermentar o haver fermentat, o
- c) es pot haver sobreescalfat, o
- d) es pot haver obtingut eliminant matèria orgànica o inorgànica aliena a la mel, de tal manera que es generi una eliminació important de pol·len.»

Dos. L'apartat 4.4 queda redactat de la manera següent:

«4.4 Sense perjudici del que disposa l'apartat 3.3.d), no es pot retirar de la mel el pol·len ni cap altre dels seus components específics, excepte quan sigui inevitable en el procés d'eliminació de matèria orgànica o inorgànica aliena a la mel.»

Tres. Els apartats 5.1.2, 5.1.4, 5.1.5, i 5.2 de l'apartat 5 queden redactats de la manera següent:

«5.1.2 Les denominacions a les quals fan referència els apartats 3.2 i 3.3 es reserven als productes que s'hi defineixen i s'han d'utilitzar en el comerç per designar-los. Aquestes denominacions es poden substituir per la mera denominació «mel», llevat dels casos de la mel en bresca, la mel amb trossos de bresca o la bresca tallada en mel, i la mel per a ús industrial.

No obstant això,

- a) en el cas de la mel per a ús industrial, l'expressió «únicament per cuinar» ha de figurar a l'etiqueta prop la denominació.
- b) excepte en el cas de la mel per a ús industrial, les denominacions esmentades es poden completar amb informació relativa a les següents característiques de la mel:

1r l'origen floral o vegetal, si el producte prové totalment o en bona part de l'origen indicat i si té les característiques organolèptiques, fisicoquímiques i microscòpiques de l'origen indicat,

2n l'origen regional, territorial o topogràfic, si el producte prové enterament de l'origen indicat,
3r criteris de qualitat específics.»

«5.1.4 S'ha d'esmentar a l'etiqueta el país d'origen en què la mel s'hagi recollit. Si la mel prové de més d'un país, s'han d'esmentar a l'etiqueta els països d'origen en què la mel s'hagi recollit, en el camp visual principal i en ordre decreixent de proporció en el pes, juntament amb el percentatge que representa cadascun dels països d'origen. Es permet una tolerància del 5 % per a cada part de la mescla, calculada a partir de la documentació de traçabilitat de l'operador.

En el cas dels envasos que continguin menys de 30 grams nets de mel, els noms dels països d'origen es poden substituir per un codi compost per dues lletres, de conformitat amb l'última versió dels codis de dues lletres de la norma internacional ISO 3166-1 (alfa-2) en vigor.

5.1.5 Les mencions que s'han d'indicar d'acord amb l'apartat anterior es consideren mencions obligatòries de conformitat amb l'article 9 del Reglament (UE) núm. 1169/2011 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2011.»

«5.2 En el cas de la mel per a ús industrial, els contenidors per al granel, els embalatges i la documentació comercial han d'indicar clarament la denominació completa, tal com assenyala l'apartat 3.3, relatiu a la mel per a ús industrial.»

Disposició transitòria única. *Comercialització d'existències de productes.*

Els productes comercialitzats o etiquetats abans del 14 de juny de 2026 de conformitat amb la redacció anterior d'aquesta norma es poden seguir comercialitzant fins que se n'esgotin les existències i sempre abans no hagin transcorregut divuit mesos des d'aquesta data.

Disposició final primera. *Incorporació del dret de la Unió Europea.*

Mitjançant aquest Reial decret s'incorpora a l'ordenament jurídic espanyol l'article 1 de la Directiva (UE) 2024/1438 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de maig de 2024, per la qual es modifiquen les directives 2001/110/CE, relativa a la mel, 2001/112/CE, relativa als sucres de fruites i altres productes similars destinats a l'alimentació humana, 2001/113/CE, relativa a les confitures, geles i melmelades de fruites, així com a la crema de castanyes edulcorada, destinades a l'alimentació humana, i 2001/114/CE, relativa a determinats tipus de llet conservada parcialment o totalment deshidratada destinats a l'alimentació humana, del Consell.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el dia 14 de juny de 2026.

Madrid, 4 de febrer de 2025.

FELIPE R.

El ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts,
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA